

První máj, únos letadla, Havel propuštěn

(Dokončení ze str. 8)

Teprve až po roce bude mít bankomat Brno a Žďár n. S. se prvního bankomatu u České státní spořitelny dočká 1. 12. 1991.

Platební karty s magnetickým záznamem umožňovaly denní výběr do 1.000 korun. Veřejnost byla k novince zprvu rezervovaná.

30. výročí sametové revoluce

Tatramatky rodeo...

Na jubilejním, 20. ročníku Mezinárodního veletrhu spotřebního zboží v Brně je představena žhavá novinka popradského podniku – pračka Tatramat 246-mini s vrchním otvíráním, která přesně pasuje do mrňavých panelákových koupelen. Pojme 4,5 kg suchého prádla a má 15 pracích programů, včetně programu na vlněné prádlo a úsporného praní. Zkrátka hit. Když pračka získá na veletrhu zlatou medaili, vypukne šílenství. Tatramatku 246-mini lze koupit jen na pořadník.

Pračky dokonce figurují v hitu Richarda Müllera. „...tatramatky rodeo, zas mieša sa tu s operou, všetko počut cestou po schodoch...“

Metro patnáctileté

Pražskému metru je rovných 15 let. Provoz zahájilo 9. května 1974. Technické muzeum Brno pořádá v KD ROH Dopravních podniků hl. města Prahy výstavu „Všechna metra světa“. Zachycuje historii, technické problémy i české plány rozvoje metra coby nejmodernějšího prostředku MHD v dalších velkoměstech.

TATRAMATKA -mini získala zlatou medaili na veletrhu v Brně.

Zdroj: návod k použití pračky

Závod míru třemi státy

Smyslem slavné etapové soutěže Závod míru je upevnit vztahy mezi státy a je prestižní akcí socialistického bloku. Trasa z Varšavy přes Berlín až do Prahy měří 1.927 km a cyklisté ji zdolají na 12 etap. Závod míru vyhrává závodník NDR Uwe Ampeler.

Zahraničí:

Maďarsko uvolňuje hranici

Maďarsko začíná odstraňovat ochranné systémy ze své hranice s Rakouskem. Janos Kádár, přední maďarský komunista je uvolněn ÚV Maďarské strany dělnické ze všech svých funkcí.

Na scéně Gorbačov

Svět sleduje Michaila Sergejeviče Gorbačova, který je 25. kvě-

FESTIVAL dětských filmů s logem medvídků od kreslíře Michala Zemanova. Zdroj: Vysočina 5/89

na 1989 zvolen 1. předsedou Nejvyššího sovětu SSSR. Legendární perestrojkou (reformou ekonomiky) a glasností (politikou otevřenosti) se pokouší o změny k lepšímu fungování sovětského, komunistického a politického systému a k ukončení studené války. To však povede k rozpadu KSSS i sovětského impéria, které zanikne 26. 12. 1991. V březnu 1990 je Gorbačov zvolen jediným prezidentem Svazu sovětských socialistických republik, v říjnu 1990 obdrží Nobelovu cenu za mír.

Náměstí Nebeského klidu

Na pekingském náměstí Tchien-anmen už od dubna diskutují zprvu stovky, pak tisíce studentů, akademiků a intelektuálů o zavedení demokratických svobod. Protesty vrcholí v polovině května, kdy v Číně po čtyři dny pobývá generální tajemník ÚV KSSS Michail Gorbačov. S jeho podporou studenti počítají. Již tisícovka lidí drží hladovku na podporu svých požadav-

ků. Na placu už je přes dva miliony Číňanů.

Komunističtí hodnostáři mají strach, že nepokoje ohrozí vedoucí úlohu strany. Do Pekingu povolají armádu a vyhlásují stanné právo.

Gabčíkovo-Nagymaros v ohrožení

SPOLEČNÉ vodní dílo na Dunaji.

Zdroj: sk.wikipedia.org

Práce na výstavbě společného vodního díla na Dunaji zastavuje maďarská vláda. Rozhodla se tak v době politických změn v zemi.

Porušuje tím bilaterální smlouvu mezi ČSSR a MLR z roku 1977 o výstavbě a provozu Soustavy vodních děl Gabčíkovo – Nagymaros.

Stavba běží od jara 1978 a účelem vodního díla je ochrana před katastrofickými povodněmi.

Čsl. vláda se proti maďarskému kroku rázně ohradí a označí jej za porušení dvoustranné dohody. Charta 77 vydává dokument o vodním díle Gabčíkovo – Nagymaros, podepsáni jsou mluvčí Dana Němcová, Tomáš Hradílek a Saša Vondra.

Slovensko nakonec stavbu musí dokončit samo. Ta vejde ve známost jako Gabčíkovo (zkratka VDG) vodní dílo na Dunaji. Sporem sousedních republik se zabývá mezinárodní soudní dvůr v Haagu. V září 1997 vynáší rozsudek, že Maďarsko nebylo způsobilé v roce 1989 pozastavit a později opustit jemu přidělené práce na vodním díle.

Jak jsme ve Žďáře žili v květnu 1989

Květen 1989. Město slaví Svátek práce, Harusák začal oficiálně vysílat a žďárští poslanci řeší nedostatek očních a zubních lékařů.

■ Lenka Kopčáková

Čerpáme z Kroniky a Zpravodaje města, zápisků pamětníka V. B. Homolky a z dobových tiskovin Žár, Vysočina a Rovnost poskytnutých Státním okresním archivem ve Žďáru n. S.

■ Je první máj a od časného rána zve městský rozhlas i dechovky v ulicích k oslavám Svátku práce. Jak Zpravodaj hrdě líčí, ...z pěti seřaditš přichází obyvatelé města i okolí na Gottwaldovo náměstí, aby svou účastí vyjádřili postoj k politice strany a odhodlání zvýšenou pracovní a politickou aktivitou naplnit cíle přestavby...

■ Region dostává dar k prvnímu máji v podobě vysílače 2. TV programu na Harusově kopci u Nového Města n. M. Zkušební provoz začal o

Vánocích, ale anténní systém musel být vyladěn. Nyní je vysílač slavnostně předán Oblastní správě radiokomunikací.

■ Osm lidí ze Žďárska přebírá státní vyznamenání. U příležitosti májových dní a 44. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou jej prezident ČSSR propůjčuje nejlepším pracovníkům a kolektivům JM kraje.

■ Ve Žďáře se koná pietní akt. U pomníku Rudoarmějce drží čestnou stráž pionýři, svazáci, příslušníci ČSLA, LM a SNB. Je položeno 14 věnců rudých květů a rudá hvězda. Památce rudoarmějců se pokloní delegace okresních a městských stranických orgánů.

■ Svě „ano“ si na Staré radnici řeknou čtyři snoubenecké páry. Narodí se 34 dětí, významné jubileum oslaví 26 Žďáráků, nejstarší žena ze Světnova je narozená v květnu 1897. Zemře 13 občanů.

■ V květnu se zvýší počet pracovníků žďárských drobných provozoven ze 17 na 36 a bude ustavena organizace Drobné provozovny MěNV.

■ Slavnostním koncertem Janáčkova kvarteta si Horácká galerie připomíná 25 let svého trvání (1964). Od roku 1972 sídlí v novoměstském zámku.

■ Pramenitá voda – symbol života. To je nový podtext starého horáckého obyčeje, kdy děti otevírají studánky. Slavnost se koná u Stříbrné studánky na Žákově hoře a k fanfá-

ram lesních rohů a folklórnímu programu zazní i bilance v ochraně a tvorbě životního prostředí.

Zástupce ONV Mojmir Klas informuje, že obyvatelé Žďárska v roce 1988 na ochraně přírody odpracovali přes 80 tisíc brigádnických hodin, vysázeli 59 tisíc dřevin a obnovili 56 studní a 40 studánek. U dalších 400 provedli údržbu.

Ve městě chybí oční a zubaři

V úseku poskytování zdravotní péče v okruhu působnosti MěstNV Žďár n. S. se vyskytuje řada problémů v technickém zabezpečení zdravotnických zařízení, v získávání odborných lékařů, zejména oborů oční a zubní...

Tak se můžeme dočíst ve zprávě tehdejšího Zpravodaje o plenárním zasedání MěstNV ve Žďáru n. S. z 18. 5. 1989.

Žďárští poslanci se rozhodli úseku zdravotnictví věnovat trvalou pozornost a přijali usnesení ke komplexnímu rozboru poskytování zdravotní péče s výhledem do roku 1995.

Plenární zasedání uložilo radě MěstNV přednostně zajišťovat byty pro lékaře, zvláště u zdravot. oborů, kde je neúnosný stav. Radě ONV poslanci doporučili projednat možnosti technického dovybavení polikliniky, zabezpečit prostřednictvím Okresního ústavu národního zdraví odborné lékaře pro obory oční, dětské oční, posudkové a zubní v potřebném počtu, včetně mzdových prostředků. Dále žádali projednat možnost posílení pohotovostní služby první pomoci v období rekreační sezóny.

-lko-